

Till riksdagsgrupperna tisdagen den 6 oktober 2026

Ställningstagande om statsbudgeten för 2027 från Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf

Inkludering av äldre och tjänster för äldre måste tryggas

PIO oroar sig särskilt för de drastiska nedskärningarna i stödet till organisationer och höjningarna av klientavgifterna. Som positiva inslag ser PIO att pensionsindexen bibehålls och att egenläkarmodellen främjas. PIO föreslår nya investeringar för att motverka digitaliseringens negativa effekter och för att utöka vaccinationsprogrammet för äldre.

Nedskärningarna i STEA-bidragen måste mildras (33.90.50)

Nedskärningarna i bidragen till organisationer är alltför stora (–84 miljoner euro). De genomförs så snabbt att konsekvenserna för befolkningens välbefinnande är svåra att förutse. Nedskärningarna i bidragen kommer snart att synas som en ökad efterfrågan på tjänster inom den offentliga sektorn. Inom inget annat politikområde utsätts organisationsstöden för nedskärningar som ens är i närheten av dem som drabbar organisationer som främjar välfärd och hälsa.

Nedskärningarna riktas särskilt hårt mot de allmänna bidragen (–28 miljoner euro), som finansierar organisationernas kärnverksamhet. Läget kunde lindras genom att till STEA:s allmänna bidrag återföra de 25 miljoner euro som har överförts till välfärdsområdena för organisationsbidrag. Det skulle inte öka belastningen på statsbudgeten, men ge organisationerna tid att anpassa sig. Nu planerar vissa välfärdsområden i stället att minska sina nuvarande organisationsbidrag i förhållande till den överförda summan.

Indexhöjningarna av pensionerna måste tryggas (33.40.60)

Det är bra att finansministeriets förslag inte omfattar en sänkning av indexen för folk- och garantipensionerna. En engångssänkning av indexet försvagar en persons försörjning för resten av livet. En eventuell sammanslagning av folkpensionen och garantipensionen får inte leda till att antalet låginkomsttagare ökar. Hot om sänkta pensioner och index leder enbart till att pensionärerna sparar mera, vilket försvagar konsumtionen och den gryende ekonomiska tillväxten.

Höjningarna av klientavgifterna inom vården måste dras tillbaka (28.89.31)

Besparingen genom höjda klientavgifter uppskattas till 87 miljoner euro. Välfärdsområdena blir tvungna att höja sina klientavgifter i sådan utsträckning att många personer med låga

inkomster skjuter upp eller avstår från nödvändig vård på grund av de höga kostnaderna. Därför måste de orimligt stora höjningarna av klientavgifterna dras tillbaka eller åtminstone mildras. Över en halv miljon klientavgifter är redan föremål för utmätning.

Vaccinationsprogrammet för äldre måste utökas (33.70.20)

Vaccinationsprogrammet för äldre måste utökas till att omfatta vaccin mot RSV, pneumokocker och bältros. Ett mer omfattande vaccinationsprogram minskar sjukdomsburden, antalet förtida dödsfall, belastningen på vårdpersonalen och behovet av dyr hem- och institutionsvård. En högre vaccinationstäckning bland äldre uppskattas också kunna förebygga minnessjukdomar. Investeringar i vaccinationsprogram för vuxna kan ge upp till 19 gånger så stor nytta när fördelarna för samhället beaktas i bred bemärkelse (Office of Health Economics, OHE 2024).

Egenläkare och egna vårdteam

Vi stöder satsningen på egenläkarmodellen inom utvecklingsstödet för social- och hälsovården. Studier har visat att tjänsterna kan förbättras på ett kostnadseffektivt sätt genom egenläkarmodeller och egna vårdteam. Denna utveckling bör påskyndas.

Tålamod med digitaliseringen

I Finland finns hundratusentals äldre som saknar tillräckliga färdigheter för att använda digitala tjänster. Därför måste det också finnas alternativ i form av personlig service eller service per telefon. Frågan kan främjas på olika nivåer i kommunerna och välfärdsområdena, till exempel genom äldre rådgivning eller vid Finlandsdiskarna.

Rättvis beskattning av pensioner (11.01.01)

Beskattningen av pensionärer får inte vara högre än beskattningen av löntagare.

Personer över 70 år behöver ett riktat hushållsavgift i beskattningen. Det kunde användas för vårdtjänster och rehabilitering samt för förebyggande tjänster som stöder välbefinnandet. Det skulle minska trycket på den offentliga vården och hemvården. Låginkomsttagare behöver ett motsvarande stöd i form av ett hushållsbidrag.

Nedskärningar i statsandelarna till kommunerna är skadliga (28.90.30)

Nedskärningarna i statsandelarna för kommunernas baservice (109,5 miljoner euro) försvagar kommunernas möjligheter att bedriva förebyggande arbete som främjar välbefinnande och hälsa. Kommunala kultur- och idrottstjänster, kollektivtrafik samt åldersvänliga bostäder och boendemiljöer är avgörande för äldres välbefinnande.

PIO rf är sex nationella pensionärsorganisationers samarbetsorgan.

Medlemsorganisationerna är Eläkeliiitto, Pensionärer rf, Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf, Kansallinen Senioriliitto ry, KRELLI Kristilliset eläkeläiset ry och Svenska

pensionärsförbundet rf. Organisationerna har sammanlagt över 250 000 medlemmar. År 2026 fungerar Pensionärerna rf som PIOs ordförande.